

5. Зверев И.Д. Общая методика преподавания биологии / И.Д. Зверев, А.Н. Мягкова. – М. : Просвещение, 1985. – 191 с.

6. Максимова В.Н. Межпредметные связи и совершенствование процесс обучения : кн. для учителя / В.Н. Максимова. – М. : Просвещение, 1984. – 143 с.

ОЛІЙНИК Н.Я.

ГОТОВНІСТЬ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ДО ВИХОВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В ДИТЯЧИХ ЗАКЛАДАХ ОЗДОРОВЛЕННЯ ТА ВІДПОЧИНКУ: РЕАЛІЇ Й ПЕРСПЕКТИВИ

Для сучасної соціокультурної ситуації в Україні характерний цілий ряд негативних тенденцій та процесів, які намітилися у сфері культурного та духовного життя. Це суттєво вплинуло на втрату духовно-моральних орієнтирів, спричинило відчуження дітей і молоді від культури та мистецтва. Сьогодні суттєво зменшено фінансування установ та закладів, що здійснюють організацію оздоровлення, дозвілля та відпочинку дітей у канікулярний період. Одним із найважливіших стратегічних завдань України у сфері соціального захисту дітей є реалізація їхнього права на оздоровлення й відпочинок. Криза у сфері дитячого відпочинку та оздоровлення стимулювала пошук нових підходів до роботи дитячих літніх оздоровчих центрів. Така ситуація призвела до появи не тільки нових форм літнього відпочинку, а й до створення нових нетрадиційних форм життєзабезпечення та життєдіяльності дитячих таборів.

Успішне вирішення завдань діяльності дитячих закладів оздоровлення та відпочинку, насамперед, пов'язане з рівнем професійної майстерності педагогічного персоналу. Зазначимо, що питанням діяльності дитячих закладів оздоровлення та відпочинку приділяли увагу багато дослідників. Зокрема, педагогічні аспекти соціалізації дітей у літніх таборах розглядали В.Н. Бутова, А.В. Волохова; організацію літнього відпочинку дітей – О.Г. Красношликова, Н.А. Ложникова, Я.М. Кашуба; підготовку майбутніх учителів до виховної діяльності в дитячих оздоровчих таборах – О.П. Яковлева, Л.Є. Пундик, М. Вайндорф-Сисоєва; організаційно-педагогічні основи функціонування міжнародного дитячого центру “Артек” – М.М. Сидоренко. Праці цих науковців мають не тільки велике теоретичне, а й практичне значення для вирішення порушеної проблеми проте не вичерпують її повністю.

Інноваційні підходи до проблематики підготовки майбутніх педагогів-організаторів до виховної діяльності з дітьми у закладах відпочинку та оздоровлення зумовлені, перш за все, сучасними вимогами дітей, динамічними змінами навколишнього світу, його соціальної, економічної, політичної, моральної сфер. Адже виховна ефективність дитячого оздоровчого закладу значною мірою залежить саме від дорослих, виховних можливостей табору й нетрадиційних, порівняно зі школою, форм і методів роботи.

Мета статті – проаналізувати компоненти, показники та рівні готовності майбутніх педагогів до виховної діяльності в умовах дитячих закладів оздоровлення та відпочинку.

У науковій літературі наявні різноманітні терміни щодо педагогічного персоналу, який працює з дітьми під час канікул у дитячих закладах, а саме:

“педагог-вихователь”, “вожатий”, “педагог-організатор”. Незважаючи на різноманітні підходи до цієї наукової дефініції, “робота вожатим почесна, її розглядають як винагороду” [3, с. 36]. Насамперед, доцільно подолати стереотип ставлення до педагога-організатора як до тимчасової людини “непрофесіонала”. Сьогодні необхідний новий тип вожатого, який здатний виконати складні завдання виховання дітей. Дитячі оздоровчі заклади даватимуть високий виховний ефект лише тоді, коли педагог володітиме високими моральними якостями, достатнім рівнем знань, користуватиметься авторитетом. З цього приводу Т.В. Тарасова зазначає, що педагог-організатор повинен розвивати в себе особистісні якості, що характеризуються альтруїстичними й емпатійними особливостями, бути особистісним зразком багатства духовного життя [4, с. 5]. В.Н. Вараксін стверджує, що організатор літнього відпочинку дітей – це “багатоплановий спеціаліст: вихователь, комунікатор, художник, ігровик, менеджер, технолог, конструктор і навіть актор” [1, с. 121]. Нам імпонує думка практиків стосовно того, що від діяльності вожатого залежить успішність реалізації функцій дитячого закладу оздоровлення та відпочинку. Крім того, він є носієм цілей, інформації, засобів педагогічної комунікації, професійних знань. Таким чином, сучасний “вожатий” повинен володіти педагогічним потенціалом, ґрунтовними знаннями про дитину, її розвиток; мати здібності до педагогічної рефлексії, емпатії, стійку нервову систему.

Отже, центральною особою, що здійснює оздоровчо-виховний процес під час літнього відпочинку, є вожатий-вихователь, обов’язки якого найчастіше виконує студент-практикант. Тому літня практика є логічним продовженням вузівського педагогічного процесу. Л.Ю. Пундик, досліджуючи питання професійної підготовки студентів до виховної діяльності в умовах оздоровчого табору, зазначає, що студент, який працюватиме з дітьми під час табірної зміни, “має не лише оволодіти певними навичками соціально-виховної роботи, а й знати: соціальне середовище вихованця, специфіку роботи в різних мікросоціумах, педагогічний потенціал конкретного середовища, методики його вивчення, як визначити ієрархію завдань, як використовувати основні технології спілкування” [7, с. 9].

Сьогодні студент повинен бути готовим до самостійної, безперервної та багатогранної роботи з дитячим колективом у дитячому закладі оздоровлення й відпочинку. Слід відзначити, що є чимало дисертаційних досліджень, у яких висвітлено різноманітні аспекти готовності до професійної діяльності педагогів-організаторів у таборах відпочинку.

Зокрема, А.А. Кардабнев та М.В. Фірсов вивчали питання літньої педагогічної практики студентів; В.О. Нужний аналізував підготовку студентів до розв’язання конфліктів під час табірної зміни; О.П. Яковлева досліджувала процес формування комунікативних умінь майбутніх учителів у процесі виховної роботи в оздоровчих таборах; М.А. Толмачов, Н.Є. Четвергова, Л.Є. Пундик розглядали практичні аспекти підготовки фахівців до певного виду педагогічної діяльності в умовах оздоровчого табору.

Зупинимось на деяких підходах науковців до змісту готовності до роботи з дітьми під час табірної зміни. Н.Є. Четвергова під готовністю майбутнього педагога до роботи в літньому дитячому закладі оздоровлення та відпочи-

нку розуміє “інтегральну якість особистості, яка характеризується наявністю певного рівня мотиваційного, операційного, когнітивного й оцінного компонентів у їх єдності, виявляється в прагненні та підготовленості до здійснення діяльності на професійному рівні” [8, с. 19].

У поняття готовності вожатих до соціально-педагогічної діяльності С.В. Тетерський включає “професійну мотивацію, професійно вагомі особистісні якості, педагогічну позицію, потребу в самоосвіті, оволодіння методами й технологіями соціально-педагогічної діяльності” [6, с. 130]. Л.Є. Пундик у структурі сформованості готовності майбутніх соціальних педагогів до практичної виховної діяльності робить основний акцент на уміннях та виділяє такі основні показники: “уміння ставити педагогічні завдання; уміння вирішувати педагогічні завдання; уміння педагогічно грамотно виходити із складних ситуацій” [7, с. 7].

Беручи до уваги зазначені наукові доробки фахівців, ми розглядаємо готовність майбутніх учителів до виховної роботи в дитячих закладах оздоровлення та відпочинку як *цілісне утворення в структурі майбутньої професійної діяльності, що характеризується активністю та позитивною спрямованістю (мотиваційний компонент), передбачає ґрунтовні знання (змістовий компонент), базується на високому рівні умінь і навичок (процесуальний компонент) та має на меті самовдосконалення й контроль за результатами діяльності (регулятивний компонент).*

Спираючись на власний педагогічний досвід, ми встановили загальні закономірності, які стосуються готовності майбутніх учителів до виховної роботи в дитячих закладах оздоровлення та відпочинку, а саме:

- наявність готовності – це необхідна умова успішного здійснення виховної діяльності з дітьми під час табірної зміни;
- для максимально високого рівня готовності майбутніх учителів до виховної роботи необхідна позитивна внутрішня мотивація;
- майбутньому педагогові-організаторові необхідно оволодіти всіма видами готовності (психологічна, науково-теоретична, практична, фізична);
- готовність базується на теоретичних знаннях та практичних уміннях в означеному виді діяльності.

Таким чином, готовність майбутніх педагогів до виховної роботи в дитячих закладах оздоровлення та відпочинку зосереджена на: мотивації цієї діяльності; змістових теоретичних знаннях у заданій галузі; професійно-практичних уміннях та навичках щодо її виконання; контролі за реалізацією майбутніми педагогами виховної діяльності з дітьми під час табірної зміни.

Отже, готовність майбутніх педагогів до виховної роботи в дитячих закладах оздоровлення та відпочинку передбачає єдність чотирьох **компонентів**: *мотиваційного, змістового, процесуального, регулятивного*. Дамо їм коротку характеристику. *Мотиваційний* (спонукальний) компонент виявляється в характері ставлення до взаємодії з дитячим колективом; полягає в усвідомленні студентами особистісної та суспільної значущості виховної роботи, переведення зовнішньої мотивації у внутрішню. *Змістовий* (інтелектуальний) передбачає наявність необхідного обсягу науково-теоретичних знань у галузі педагогіки та психології, досконале знання складових виховної роботи, а саме: особливостей,

завдань, функцій, видів, форм, методів та усвідомлення їхнього конкретного впливу на дітей, що перебувають у тимчасовому колективі дитячого закладу оздоровлення й відпочинку, необхідності вдосконалення цих знань. *Процесуальний* (виконавський) має на меті застосування практичних умінь проектувати й самостійно організувати виховний процес з дітьми під час “табірної зміни”. *Регулятивний* (контрольний) передбачає моніторинг знань, аналіз результатів виховної діяльності, а також самооцінку (рефлексію) власного рівня готовності до вирішення професійних завдань у галузі виховної діяльності.

Зупинимось більш докладно на основних показниках компонентів (мотиваційного, змістового, процесуального та регулятивного) готовності майбутніх педагогів до виховної роботи в дитячих закладах оздоровлення й відпочинку. Вважаємо, що показники повинні враховувати такі параметри: “чому, заради чого суб’єкт діє, що він здійснює і як, якими засобами користується і за яких умов”. Отже, готовність студентів до виховної діяльності в ДЗОВ на основі виділених компонентів ми оцінювали за такими *показниками*: мотивація діяльності; дієвість та усвідомленість професійних знань; сукупність професійних умінь і навичок, здатність до рефлексії та моніторинг. Дамо коротку характеристику зазначених показників.

Л.В. Єршова [2] вважає, що процес формування готовності майбутнього педагога до роботи в літньому дитячому закладі, перш за все, полягає в цілеспрямованому розвитку позитивного ставлення студентів до цього виду діяльності, тобто на *мотивації*. Мотиви виступають важливим фактором підвищення якості готовності майбутніх педагогів до виховної діяльності в дитячих закладах оздоровлення та відпочинку. Саме в мотиві відбувається поєднання, синтезування зовнішніх впливів і внутрішніх, які визначають ставлення до діяльності. Характеризуючи мотивацію майбутніх педагогів до виховної діяльності, ми виділяємо три рівні:

- позитивна мотивація, при якій майбутній педагог з інтересом проводить цей вид діяльності, усвідомлюючи її значення;
- нейтральна мотивація полягає в тому, що внутрішня мотивація проведення виховної діяльності практично відсутня, студент лише під дією зовнішніх чинників спроможний проводити цей вид діяльності;
- негативна мотивація притаманна для студентів, які не виявляють ніякого інтересу до виховної діяльності.

Змістовому компонентові відповідає *показник дієвості та усвідомленості знань*. Показник дієвості знань майбутніх педагогів-організаторів передбачає ґрунтовне застосування знань у нових педагогічних ситуаціях діяльності закладів оздоровлення та відпочинку. Усвідомленість професійних знань майбутніх педагогів виявляється в розумінні ними теоретичного матеріалу в галузі організації відпочинку та оздоровлення дітей під час канікул; правильності та обґрунтованості суджень; можливість реалізувати теоретичні знання на практиці.

Ми поділяємо думку науковців стосовно того, що вирішальним фактором успіху педагогічної діяльності в дитячих закладах оздоровлення та відпочинку є глибина оволодіння педагогом-організатором технологічним підходом до відпочинку дітей. У поняття “технологічний підхід” включено комплекс особистісно-фахових досягнень, а саме: інтелектуальну складову (поі-

нформованість з питань педагогіки, психології; вміння відібрати зміст, мету кожної виховної справи); дієво-педагогічну складову (володіння набором технологій виховання, прийомів та організаційних форм, що становить основу професійної майстерності; вироблення власної педагогічної техніки); емоційно-особистісну складову (приспосовування своїх професійних можливостей до контингенту дітей, які відпочивають, врахування їхніх індивідуальних запитів; характерні риси вдачі (темперамент, інтуїція, акторські та організаторські здібності), які підсилюють вплив професійних знань).

Професійні уміння як показник процесуального компонента ми розглядаємо як результати застосування теоретичних знань у реальній практичній діяльності. Л.М. Кириченко, Н.П. Онищенко [5, с. 17–18], Л.Ф. Шаламова, А.Ю. Ховрін [9, с. 54] виділяють такі *професійно-педагогічні вміння* вожатого: переконувати прикладом, словом, справою; зацікавлювати кожну дитину творчою справою, запрошувати її до спільної активної діяльності; планувати роботу загону, вміло розподіляти доручення; правильно організовувати самоврядування; організовувати змагання; розбиратися в кожній педагогічній ситуації; намагатися викликати позитивне емоційне ставлення в дітей до всіх видів роботи; аналізувати будь-яку справу.

Науковці-практики вважають, що під час проходження організаційно-дозвілєвої практики в літніх таборах студенти повинні оволодіти такими *вміннями*: визначати цілі та завдання оздоровчої й виховної роботи з дітьми та підлітками в таборі, специфіку виховної роботи в період канікул, відпочинку; складати план оздоровчої й виховної роботи на табірну зміну та на кожен день з урахуванням інтересів, вікових й індивідуальних особливостей дітей; здійснювати профілактичну, інформаційну, корекційну діяльність; організовувати та проводити дозвілєву, оздоровчу, просвітницьку роботу з дітьми й підлітками, спрямовану на розвиток творчості, ініціативності, самостійності, відповідальності; організовувати самоуправління в дитячому колективі, різноманітну діяльність дітей і підлітків, створювати умови для розвитку самодіяльності дітей і підлітків; педагогічно осмислювати та аналізувати досвід своєї педагогічної діяльності.

Нами виділено три рівні умінь:

– низький (копіювально-відтворювальний) зумовлює репродуктивні дії; студенти не можуть без сторонньої допомоги організовувати виховну діяльність, їм необхідна підтримка викладача чи старшого педагога-організатора; майбутні педагоги володіють уміннями діяти за стандартним шаблоном у типових виховних ситуаціях;

– середній рівень (продуктивно-інтерпретувальний) передбачає наявність частково-пошукових дій; майбутнім педагогам притаманні вміння діяти в дещо зміненій ситуації, на основі вибору способів дії з раніше відомих; у нескладних ситуаціях студенти самостійно обирають механізми реалізації дії;

– високий рівень (конструктивно-творчий) – має на меті творчі дії, проведення цілком самостійної виховної діяльності; майбутні педагоги активно співвідносять умови з новими потребами виховного середовища закладу оздоровлення та відпочинку.

Здатність до рефлексії та моніторинг є показниками результативного компонента. Зміст процесу рефлексії полягає в переході неявного знання в

явне. Рефлексія спонукає до самооцінювання результатів навчання. У цілому мета рефлексії – методологічне обґрунтування теоретичної системи, а результат – збагачення особистості за допомогою виявлення концептуальних структур більш високого порядку узагальнення. Рефлексія студентів відбувається одночасно з аналізом і корегуванням застосованих методів і логічних процедур. У педагогічній науці все частіше проводиться моніторинг, що полягає в постійному й цілеспрямованому спостереженні за ходом педагогічного процесу з метою виявлення реального стану та встановлення відповідності отриманого результату запланованому. Таким чином, моніторинг включає діагностику, прогнозування й корекцію професійного розвитку особистості майбутнього педагога та всього освітнього процесу.

Зазначимо, що готовність – відносна категорія, що має різну кількість рівнів (у цілому від двох до п'яти). Готовність студентів до виховної роботи в дитячих закладах оздоровлення та відпочинку ми аналізувати за трьома *рівнями*: низький, середній, високий. За основу було взято 100-бальну шкалу, яка використовується у ВНЗ. Дамо характеристику визначених рівнів готовності.

Низький рівень (елементарний) (від 1 до 60 балів) – майбутні педагоги мають лише елементарні знання, недостатньо сформовані вміння та навички, дії професійно не усвідомлені й виконуються з опорою на інтуїцію, шляхом спроб і помилок. Для студентів характерне незначне усвідомлення мотивів виховної діяльності; спостерігається низький рівень теоретичних знань у галузі виховання, вміння самостійно організувати дозвілля дітей під час табірної зміни практично відсутні; недостатній рівень рефлексії, притаманна неадекватна самооцінка; переважає поверхове уявлення про цей процес.

Середній рівень (продуктивний) (від 61 до 85 балів) – майбутнім фахівцям властиве прагнення до самовдосконалення та мобілізація вольових якостей. Знання є достатніми, проте в діях мало використовуються психолого-педагогічні знання, виявляється недостатня компетентність, у діях переважають стереотипні форми виховної діяльності. Студенти здатні до самостійного опрацювання навчального матеріалу, але потребують консультацій досвідчених педагогів-організаторів. Через недосконалість умінь майбутній спеціаліст діє лише за чітким алгоритмом (стандартом). Спостерігається певна обмеженість форм та шляхів реалізації виховної діяльності, яка має реконструктивний характер.

Високий рівень (творчий) (від 86 до 100 балів) – повне і якісне оволодіння цим видом діяльності. В основі дій майбутнього педагога лежить усвідомленість і професійність. Студентам притаманні глибокі теоретичні знання виховної діяльності, рівень умінь високий; наявні внутрішня потреба в саморозвитку, ініціатива, інтерес, самостійність, здійснення близького та далекого перенесення знань, умінь у нову нестандартну ситуацію, бачення нової проблеми в традиційній ситуації. Дії студентів як педагогів-організаторів літнього відпочинку дітей характеризуються стійкою усвідомленістю, професійністю та педагогічною доцільністю. У цілому їх діяльність має творчий характер.

Отже, результати опитування та бесід зі студентами, що мали на меті проходити педагогічну практику в Дитячому центрі “Молода гвардія”, дають можливість зробити певне узагальнення. Сучасний стан підготовки майбутніх вчителів до виховної діяльності в дитячих закладах оздоровлення та відпочи-

нку суперечить сучасним запитам і вимогам суспільства, а також потребам та інтересам дітей. Встановлено, що більшість студентів не має належної спеціальної підготовки до роботи в літніх дитячих оздоровчих закладах. Педагогічне керівництво дозвіллевою діяльністю дітей під час табірної зміни не забезпечене належним чином. Ми можемо констатувати, що підготовка майбутніх учителів до організації виховної діяльності учнів під час літніх канікул у закладах оздоровлення та відпочинку характеризується недостатнім рівнем і потребує суттєвого вдосконалення.

Під час особистих бесід з респондентами ми дійшли висновку, що сучасний стан справ у галузі педагогічної діяльності з дітьми під час канікул, спричинений історичним аналізом проблеми розвитку та становлення дитячих закладів оздоровлення й відпочинку в Україні. В цілому недостатній рівень готовності майбутніх вчителів до виховної роботи зумовлений рядом об'єктивних причин, а саме:

- нівелювання ролі організаційно-відпочинкової практики в навчально-виховному процесі;
- тривала зумовленість організації виховної роботи ідеологічними постулатами;
- необґрунтовано стримане ставлення до використання новітніх методів і форм роботи та впровадження технології колективного творчого виховання в практику роботи більшості закладів оздоровлення й відпочинку;
- відсутність у навчальних планах багатьох вищих педагогічних навчальних закладів спеціальних дисциплін, у яких передбачено вирішення означеної проблеми, або їх викладання після проходження студентами такої практики;
- у багатьох ВНЗ незначна кількість годин відведена на вивчення студентами методики організації виховної діяльності під час табірної зміни в курсі “Методика виховної роботи” або розроблено авторські курси “Табірне літо”, “Методика виховної роботи у ДЗО”, які мають 1–2 кредити;
- недостатня кількість належним чином систематизованого навчально-методичного забезпечення та відсутність підготовленого викладацького складу, які б мали певний практичний досвід і стаж роботи в ДЗОВ.

Для більш конкретного отримання даних про стан готовності майбутніх вчителів до виховної роботи було використано комплексне дослідження. У констатувальному експерименті було задіяні 332 студенти. Узагальнені результати подано в таблиці.

Таблиця

**Стан готовності майбутніх педагогів до виховної діяльності в ДЗОВ
(результати констатувального експерименту 2003–2005 рр.)**

Рівні готовності	Компоненти готовності							
	Мотиваційний		Змістовий		Процесуальний		Регулятивний	
	абс. од.	%	абс. од.	%	абс. од.	%	абс. од.	%
Низький	39	11,7	174	52,4	110	33,1	173	52,1
Середній	174	52,4	99	29,8	158	47,6	111	33,4
Високий	119	35,8	59	17,8	64	19,3	48	14,5
Всього	332	100	100	100	332	100	332	100

Висновки. За змістовим та регулятивним компонентом студенти перебувають на низькому рівні готовності, а за мотиваційним і процесуальним – на серед-

ньому. Отримані результати не відповідають вимогам сьогодення й потребують ґрунтовного вдосконалення. Встановлено, що умови оздоровчого табору створюють унікальну атмосферу побудови структур розвитку дитячого самоврядування, стимулювання соціальної активності, використання досвіду, знань дітей для подальшої освітньої, пізнавальної, експериментальної діяльності. У дитячому оздоровчому закладі поруч існують коректна педагогіка управління тимчасовим дитячим колективом і педагогіка самодіяльності, творчості дитячого колективу. Головною ідеєю виховного процесу в такому закладі, яку повинен реалізовувати майбутній спеціаліст, є особистий підхід до кожного учасника процесу з урахуванням його прагнень, бажань, можливостей, особливостей, з одного боку, та формування виховної конструкції на принципах колективного виховання, колективної творчості, зацікавленості дітей у програмних, варіативних проектах їх діяльності у канікулярний час – з іншого. Методичне забезпечення виховних програм полягає у своєрідному менеджменті сучасних захоплень дітей різних вікових, соціальних, регіональних категорій із необхідністю активізації національного виховання, використання часу таборувань для набуття максимального обсягу корисного досвіду, властивого виключно дитячому оздоровчому закладу.

Література

1. Вараксин В.Н. Слагаемые мастерства вожатого : учеб.-метод. пособ. / В.Н. Вараксин ; науч. ред. В.И. Новиковой. – Таганрог, 2001. – 134 с.
2. Єршова Л.В. Организационно-педагогические условия социализации ребенка во временном внешкольном объединении : автореф. дис... канд. пед. наук / Л.В. Єршова. – Ярославль, 1995. – 19 с.
3. Методика роботи в літньому оздоровчому таборі : навч. посіб. / Є.І. Коваленко, А.І. Конончук, І.М. Пінчук, В.М. Солова ; Інститут змісту і методів навчання. – К., 1997. – 280 с.
4. Особливості організації і проведення літнього відпочинку школярів : метод. рекомендації / за заг. ред. Т.В. Тарасової. – Тернопіль, 1997. – 172 с.
5. Організація педагогічної практики у літніх дитячих оздоровчих закладах : метод. рекомендації / Л.М. Кириченко, Н.П. Онищенко, Ю.Г. Підборський, О.М. Сергійчик. – К. : Знання України, 2004. – 60 с.
6. Педагогика школьных каникул : метод. пособ. / сост. и науч. ред. С.В. Тетерский. – М. : Академический Проспект, 2003. – 176 с.
7. Пундик Л.Є. Підготовка майбутніх соціальних педагогів до виховної діяльності в умовах оздоровчого табору : автореф. дис. канд. пед. наук : 13.00.01 / Л.Є. Пундик ; Національний педагогічний ун-т ім. М.П. Драгоманова. – К., 2000. – 17 с.
8. Четвергова Н.Е. Формирование готовности будущего учителя к работе в летнем детском лагере : дис. канд. пед. наук / Н.Е. Четвергова. – М., 2005. – 203 с.
9. Шаламова Л.Ф. Вожатый – старт в профессию : учеб.-метод. пособ. / Л.Ф. Шаламова, А.Ю. Ховрин. – М. : ИТЦ “МАТИ” РГТУ им. К.Э. Циолковского, 2002. – 265 с.

ОЛІЙНИКОВА К.І.

ОСОБЛИВОСТІ ПІДГОТОВКИ ВЧИТЕЛІВ У НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ СУЧАСНОГО КИТАЮ

В умовах глобальної економічної кризи китайська економіка має найвищі темпи розвитку в усьому світі. Пріоритетною галуззю економіки КНР є освіта. За останні 30 років освітня система в Китаї зробила неймовірний стрибок із ча-